

Eelretsenseeritavate artiklite avaldamine

Ajakiri Sotsiaaltöö võimaldab sotsiaalpoliitika ja sotsiaaltöö uurijatel tutvustada oma teadustöö tulemusi. Avaldame nii lühemaid kokkuvõtteid uurimustest kui ka pikemaid teadusartikleid. Autori soovil korraldab toimetuse artikli eelretsenseerimise. Eelretsenseerimise läbinud artiklid on ajakirjas vastavalt tähistatud ja neid võib klassifitseerida Eesti Teadusinfosüsteemi (ETIS) klassifikaatori järgi 1.3 taseme artikliteks (artiklid eestikeelsetes teadusajakirjades, millel on kohalik toimetuse kolleegium).

Nõuded artiklitele

Eelretsenseeritavad artiklid peavad vastama Eestis tunnustatud teadusnõuetele, aitama kaasa sotsiaaltöö tegijate kvalifikatsiooni parandamisele ja silmaringi avardamisele ning Eesti sotsiaalpoliitika kujundamisele. Artiklites tutvustatakse originaalseid uurimistulemusi või arutletakse mõne aktuaalse erialase probleemi üle.

Artiklid palume saata elektroonselt aadressil **ajakiri@tai.ee** märkega „**Soovin eelretsenseerimist**”. Tekst palume salvestada MS Word formaadis. Tabelid, joonised jm lisad esitada eraldi failidena. Kui elektrooniline algmaterjal puudub, esitada pildid paberil.

Artikli maksimaalne pikkus on 15 ajakirja lehekülge ehk **40 000 tähemärki** (koos tühikutega), millelt arvestatakse maha tabelitele, joonistele jm illustratsioonidele ning allmärkustele kuluv ruum.

Artiklile tuleb lisada:

- eestikeelne **kokkuvõte** (mahuga kuni 700 tähemärki)
- **inglisekeelne resüme** (kuni 1000 tähemärki)
- iga **autori tutvustus** kuni 200 tähemärki (töö- ja ametikoht, tegevusvaldkond, teaduskraad, sünniaasta)
- autori(te) **foto(d)** resolutsiooniga 300 dpi.

Avaldamisele pretendeeriva artikli saadab toimetuse **anonüümselt kahele** vastava teadusvaldkonna asjatundjale. Kaastöö heakskiitmisel tuleb autori(te)l juhendada retsensentide muudatus- ja parandusettepanekutest või põhjendada oma valikut, kui ta (nad) ei ole mõne retsensendi märkusega nõus. Artiklid kuuluvad toimetamisele ja vajadusel lühendamisele. Kõik muudatused kooskõlastatakse autoritega.

Üldisi soovitusi:

- Eeldame, et artikkel on **originaalne** ega ole Eestis varem ilmunud.
- Artikli teema peab olema **aktuaalne** Eesti sotsiaaltöö praktika/ sotsiaaltöö teaduse/ sotsiaalpoliitika kujundamise seisukohalt, ning artiklis tuleks selgelt välja tuua, milles artikli aktuaalsus seisneb.
- Artikkel peab pakkuma **uusi teadmisi/lahendusi/lähenemisi** probleemile sotsiaaltöö ja/või sotsiaalpoliitika seisukohalt.

- Artiklil peab olema **selgelt sõnastatud eesmärk**, mida tuleb täita artikli vältel. Artikli eesmärk ei ole sama, mis uurimuse eesmärk, küll aga võib artikli eemärgiks olla uurimistulemuste tutvustamine ja nende põhjal järelduste ja ettepanekute tegemine.
- Artiklis saab tutvustada uurimistulemusi või arutleda mõne aktuaalse erialase probleemi üle.

Uurimistulemusi tutvustav artikkel koosneb järgmistest pealkirjastatud osadest:

- sissejuhatus, uurimuse teoreetilised lähtekohad ja artikli eesmärk
- uurimismaterjali ja -meetodite tutvustus
- tulemused
- arutelu
- kokkuvõtte või järeldused
- kirjanduse loetelu
- tänuavaldused (vajadusel märkida töö finantseerimise allikad).

Arutleva artikli soovituslik ülesehitus on järgmine:

- sissejuhatus ja artikli eesmärk
- ülevaade käsitletavast probleemist
- arutelu
- kokkuvõtte või järeldused
- kirjanduse loetelu
- tänuavaldused (vajadusel märkida töö finantseerimise allikad).

Artiklis käsitletav probleem peab olema selgelt sõnastatud ja seostatud olemasolevate teooriate ja uurimistulemustega.

- Artikkel peab olema kooskõlas **sotsiaaltöö väärtustega**. See tähendab, et nii andmete kogumisel kui ka artikli kirjutamisel tuleb järgida eetikanõudeid. Artikli avaldamine ei tohi kahjustada inimesi, kelle andmeid kasutatakse, vaid peab olema nende huvides. Artikli väärtust tõstab uurimuse eetiliste aspektide käsitlemine. Uurimuse käigus üles kerkinud probleemide, kahtluste ning nende parima lahenduse leidmise analüüs artiklis rikastab sotsiaaltöö väärtuste mõtestamist Eestis.
- Uurimistulemusi kajastava artikli puhul tuleb tutvustada valimi kujundamise ja andmekogumise protseduure ning põhjendada analüüsimeetodi valikut. Retsensendid pööravad tähelepanu selle, kui võrd asjatundlik ja tulemuslik on andmekogumise ja andmeanalüüsi meetodite kasutus ning kas nende kirjeldus on läbipaistev.
- Andmed tuleb esitada **analüüsitud kujul**, mitte piirduda nende ümberjutustamisega. Kasutada tuleb ainult neid andmeid, mis on artikli eesmärki seisukohalt olulised. Artikkel võib keskenduda ka kitsamale probleemile, mille käsitlemisel kasutatakse konkreetset osa uurimisandmetest. Kõike esitletut tuleb kasutada arutelus, järeldustes ja soovitusel. Järeldused peavad olema põhjendatud.
- Artikli kirjutamisel tuleb kasutada **asja- ja ajakohast kirjandust** ning õigeid ajakohaseid andmeid, võtta arvesse olulisemaid samal teemal valminud uurimusi või

analüüse nii Eestis kui välismaalt. Retsensendid võivad soovitada täiendavaid kirjandusallikaid, uuringutulemusi ning vaatenurki, mida võiks kasutada.

- Kõigile kasutatud **allikatele tuleb viidata**. Autoritekst ja laenatud tekst peab olema selgelt eristatud.
- Artikli kirjutamisel tuleb jälgida, et mõtted oleksid selgelt ja konkreetselt esitatud ning tekst oleks hästi loetav.
- **Retsensentide ülesandeks** on aidata autoril kirjutada parem artikkel. Retsensentide tehtud soovitusesse tuleks suhtuda tõsiselt, aga ka mõistvalt. Kui autor ei ole mõne retsensendi märkusega nõus, võib ta jääda enda arvamuse juurde, põhjendades oma seisukohta.

Viitamine

Artiklis tuleb viidata kõigile kasutatud allikatele, teiste autorite andmetele ja tsitaatidele. Viited esitatakse kohe teksti järel.

Allikaviites märgitakse ära autor ja avaldamise aasta.

Eestis tehakse koolisotsiaaltööd alates 1994. aastast (Kadajane 2001).

Eraut (1994) tõendas, et isiklik teadmus on professionaalse pädevuse saavutamiseks ülimalt oluline.

Leheküljenumber(id) märgitakse kui ei viidata kogu tekstile, vaid konkreetsel leheküljel paiknevale tsitaadile või mõttele. Tsiteerimisel esitatakse autori tekst sõna-sõnalt jutumärkides.

Sotsiaaltöö tundub olevat „erinevate ametite võrgustik” (Payne 2005, 27)

Kui viidataval allikal on kaks autorit, siis märgitakse mõlemad autorid. Kui allikal on kolm ja enam autoreid, märgitakse esimene autor ning lühend „jt” (ja teised)

Eneserefleksioon on pidev enese teadvustamise ja teadlikkuse arendamise protsess (Atkins ja Murphy 1993).

Hollandis keskkooliõpilaste seas läbi viidud uurimuses leiti, et umbes 14% õpilastest kaalus tõsiselt sotsiaaltöötaja elukutset. Nende argument oli, et nad tahavad inimesi aidata. (Essen jt 2001)

Viidates mitmele allikale, eraldatakse need üksteisest komaga. Kui allikal on ka leheküljenumbrid, eraldatakse allikad üksteisest semikooloniga.

Töökäte vähesus on paljude ekspertide hirm ning see avaldub ka Euroopas läbi viidud hoolekandevaldkondade uuringutes (Neményi ja Herczog 2006, Moss 2004).

Üks professiooni kriteeriume on spetsiaalsete teoreetiliste teadmiste omamine ja kasutamine (Greenwood 1957, 46; Bartlett 1970, 63).

Kui samale autorile viidatakse mitmes järjestikuses lõigus, lisatakse autori nimi ja aastaarv esimesele lõigule, järgnevates aga asendatakse viide ladinakeelse lühendiga *ibid* (samas).

Kaalutusõiguse alusel koostatud haldusaktis tuleb esitada otsuse aluseks olev õigusnorm ning faktilised asjaolud (Aedmaa 2001, 534).

Arvesse võetavad asjaolud peavad olema tõendatud ja seotud kaalutusotsusega ning esitada tuleb need kaalutlused, millest otsustamisel lähtuti (*ibid*, 535).

Viidates autori(te) mitmele samal aastal ilmunud publikatsioonile, lisatakse nende eristamiseks ilmumisaastatele tähed a, b, c.

Kaalutlusõiguse olemasolu annab haldusorganil võimaluse teostada haldust tõhusalt ning langetada iga üksikjuhu osas õige ja õiglane otsus (Pilving 2004a).

Kaalutlusõiguse teostamine tähendab lubava õigusnormi alusel kaalumist, kas ja kuidas otsustada (Pilving 2004b).

Kui publikatsioonil pole autorit, tuuakse viites tekstipealkiri ja ilmumisaasta. Kui tegemist on konkreetse organisatsiooni seisukoha või andmetega, siis viitatakse sellele organisatsioonile.

Võõrkeelne pealkiri või organisatsiooni nimi esitatakse kaldkirjas.

Kui pealkiri või organisatsiooni nimi koosneb kolmest või enamast sõnast, võib seda viitamisel lühendada, jättes alles kaks esimest sõna.

Abi osutamine on efektiivne siis, kui on kindlaks tehtud abi vajadus, abistamise võimalused ja otstarbekus (Eesti Hooldusravivõrgu ... 2001, 21).

Enamikus Euroopa maades on professionaalsetel sotsiaalala töötajatel olemas oma eetikakoodeks (*IFSW* 2007).

ÜRO on määratlenud inimõigusi kui õigusi, mis on meile omased ning milleta meie kui inimesed ei ole võimelised elama (*United Nations* ... 1994, 4).

Viidates teise autori poolt vahendatud tsitaadile või viidatud allikale, tuleb ära tuua nii tsitaadi või seisukoha autor kui ka allikas, milles viide või tsitaat sisaldus.

Sotsiaalset õiglust määratletakse kui „ideaalset seisundit, milles kõigil ühiskonnaliikmetel on samad põhiõigused, kaitse, võimalused, kohustused ja sotsiaalsed hüved” (Barker 1995, 354; tsiteerinud Reamer 1998, 8).

Barker (1995, 354) määratleb sotsiaalset õigust kui „ideaalset seisundit, milles kõigil ühiskonnaliikmetel on samad põhiõigused, kaitse, võimalused, kohustused ja sotsiaalsed hüved” (Reamer 1998, 8).

Põhjendus peab olema lühike ja otstarbekas, seejuures seda põhjalikum ja mahukam, mida keerulisem on õiguslik ja faktiline olustik (Häfelin ja Müller 1990, 283; viidanud Aedmaa 2001, 532).

Artikli lõpus esitatakse kõigi allikate loetelu, millele on tekstis viitatud. Allikad esitatakse tähestiku järjekorras.

Raamatutele ja brošüüridele viidatakse põhimõttel: **Autor** (aasta). Pealkiri. Ilumise koht: Kirjastus.

Ife, J. (2001). *Human Rights and Social Work: Towards Rights-Based Practice*. Cambridge: Cambridge University Press.

Artiklikogumikele viidatakse järgmiselt:

Tulva, T. Tiko, A. (1999, toim.). *Laps maailmas ja maailm lapses*. Artiklite kogumik. Tallinn: TPÜ kirjastus.

Artiklikogumikus ilmunud artiklile või raamatu peatükile viidatakse järgmiselt:

Harrison, K., Fahy, K. (2005). *Constructive research: methodology and practice*. Teoses: Tenenbaum, G., Driscoll M. (toim.) *Methods of research in sports science: quantitative and qualitative approaches*. Oxford, UK: Meyer and Meyer, 660–700.

Ajakirjas ilmunud artiklitele viidatakse põhimõttel: **Autor** (aasta). Pealkiri. *Ajakirja nimetus*, nr, lk. Või: **Autor** (aasta). Pealkiri. *Ajakirja nimetus*, köide (nr), lk.

Kõre, J. (2005). Tähiseid Eesti Vabariigi hoolekande ajaloost. *Sotsiaaltöö* 4, 52–57

Taylor, C., White, S. (2001). Knowledge, truth and reflexivity: the problem of judgement in social work. *Journal of Social Work* 1(1), 37–59.

Kui allikal on mitu autorit, tuuakse nad kõik viidatud allikate loetelus välja.

Hoagwood, K., Burns, B., Kiser, L., Ringeisen, H., Schoenwald, S. (2001). Evidence-based Practice in Child and Adolescent Mental Health Services. *Psychiatric Services* 52(9), 1179–1189.

Ajalehes ilmunud artiklile viidatakse järgmiselt:

Männiste, I. (1998). Tänapäeva sotsiaaltrendid ühiskonnas. *Eesti Päevaleht*, 7.04.1998, 13–14.

Avaldamata allikatele viidatakse järgmiselt:

Ilves, K. (2003). Spetsialisti turvalisuse probleem sotsiaaltöös. Bakalaureusetöö. Käsikiri. Tartu: Tartu Ülikool.

Kui viidatud on organisatsioonile, dokumendile või autorita artiklile, märgitakse see viidatud allikate loetelus kaldkirjas:

UNAIDS (2002). Report on the Global HIV/AIDS Epidemic. Geneva.
Merriam-Webster's collegiate dictionary (1993). Springfield, MA: Merriam-Webster.
Lüder käitub võrdse meeskonna liikmena (1999). *Äripäev* 14.06.1999

Seadusele saab viidata Riigi Teataja kaudu.

EV perekonnaseadus (1994). *Riigi Teataja*, 75, 1326, 2111–2139.

Internetis pärinevate allikate juurde märgitakse kuupäev, mil kodulehte viimati külastati.

International Federation of Social Work (2007). Ethics in Social Work. Statements of Principles. www.ifsw.org/en/p38000324.html (09.08.07)

Täiendav info eelretsenseeritavate artiklite avaldamise kohta:

Ajakirja toimetuse: tel 659 3931, ajakiri@tai.ee

Tallinna Ülikool: Karmen Toros, lai@tlu.ee

Tartu Ülikool: Judit Strömpl, judit.strompl@ut.ee